

Krødsherad kommune
post@krodsherad.kommune.no

Høring i skolesaken fra Krøderen Velforening.

Det vises til "Høringsbrev - Endring av skolestruktur og stedsvalg" utsendt 21.12.2020.

Krøderen Velforening har brukt mye tid på å utarbeide vårt høringssvar. Hovedgrunnen er at høring og åpenhet, samt demokratiske og riktige prosesser er utrolig viktige i så sårbare saker som påvirker så mange mennesker så mye. Om man tar snarveier, holder tilbake informasjon og ikke kjører skikkelige prosesser, så kan det gjøre stor skade på bygda i mange år. Dette ser vi nå har skjedd i skolesaken, og vi er dypt skuffet over prosessen så langt. Vi håper at man kan starte på nytt i saken med utgangspunkt i høringene som nå kommer inn. Vårt håp er at alle høringsparter har brukt tid på dette, selv om mange føler at det hele har vært et spill for galleriet. Krøderen Velforening forventer at høringsinnspillene vil være avgjørende for det endelige utfallet i saken.

Vi har vi valgt å legge opp vår høringsuttalelse med en litt annen struktur enn det som er skissert i høringsbrevet. Vi mener at det å leite etter fordeler og ulemper ved de ulike alternativene lett vil kunne bidra til større splittelse. Det å ha fokus på ulempene ved et sted kan føre til økt polarisering. Det er hva vi trenger aller minst i denne prosessen.

Krøderen Velforenings oppsummerte syn i denne saken er at vi ønsker en skole i bygda. Vi er av den oppfatning at det samlet sett vil være det beste for barna våre. Det forutsetter imidlertid at en del kriterier for hva vi mener kjennetegner en god skole er tilstede. For Krøderen Velforening er det overordnet viktig at det er den beste skolen for barna som er i fokus. Skolen skal ikke være et verktøy for sentrumsutvikling, økt handel, eksterne investorer eller turisme. Skole skal være skole.

Vår høring er derfor en tydeliggjøring av vårt syn på kjennetegn ved en god skole. Vår argumentasjon lener seg også til forskning, forskrifter og nasjonale anbefalinger. Krøderen velforening er av den oppfatning at disse kriteriene og kjennetegnene ikke innfris i tilstrekkelig grad ved det alternativet som ble presentert på innspillsmøtet for kommunestyret 28.01.21, der foreløpige tegninger av ny samlet skole med beliggenhet på Noresund ble lagt fram. Vi ser ingen muligheter for at en god skole kan bygges på denne tomten uten store og svært kostnadskrevenende tiltak. Vi forventer derfor at andre plasseringer, både på Noresund og på Krøderen, vurderes for å finne det som vil bli det beste skolealternativet.

Vi forventer at når det nå skal bygges en ny skole i Krødsherad, så skjer det etter gjeldende retningslinjer, forskrifter og anbefalinger, men der det også tenkes muligheter for framtidig utvidelse. En ny skole skal ha som ambisjon å være best, OK er ikke bra nok. La oss også i skolesaken låne ambisjonene fra Mimirs rapport om den helhetlige strategien for utvikling av Norefjell: "Fra OK til WOW."

Skolens innhold:

Skolebygg og skolens omgivelser er viktige faktorer for å tilrettelegge for læring. Det pedagogiske innholdet og elevenes læringsutbytte, både faglig og sosialt, er dog det viktigste. Dyktige og dedikerte pedagoger og trygge omsorgspersoner som ser enkeltelevne og evner å legge til rette for at alle elever skal kunne utvikle seg ut i fra sine forutsetninger, kan aldri erstattes av flotte bygg og utearealer. Krøderen Velforening tar det som en selvfølge at de som jobber i skolen blir hørt når det kommer til fysisk og praktisk detaljutforming som skal understøtte og stimulere til god læring, og bidra til et godt fysisk og psykososialt læringsmiljø.

Skolebygningene:

Forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler mv. (2014) angir bestemmelser som skal følges. Nytt skolebygg skal, før det blir tatt i bruk, godkjennes etter denne forskriften.

Krøderen Velforening vil spesielt henlede oppmerksomheten på forskriftens:

- § 8: Beliggenhet. Ved valg av beliggenhet for ny virksomhet som omfattes av forskriften, skal det tas hensyn til trafikkforhold, luftforurensning, støy, klimaforhold og risikofaktorer i miljøet, samt områdets utforming og topografi.
- § 9: Utforming og innredning. Lokalene og uteområdet skal være utformet og innredet slik at forskriftens formål ivaretas. Funksjonshemmedes behov skal ivaretas.

Videre mener Krøderen Velforening at følgende kriterier må oppfylles:

- Funksjonelle klasserom med tilhørende grupperom som gir muligheter for fleksibel organisering. Noen av disse klasserommene må ha kapasitet til å romme store klasser. Trinnene må ha garderober med toaletter, samt enkel adkomst til skolens uteområde.
- En 1 - 10 - skole må ha gode og naturlige skiller/soner mellom barneskole og ungdomsskole både med hensyn til undervisningsarealer og uteområder. Dette for å ivareta et godt fysisk læringsmiljø.
- Sentralt i skolen må det være et stort fellesområde med mulighet til å kunne samle alle skolens elever. Det vil være naturlig at dette arealet er skolens kantine/pauserom, og at det også legges til rette for sambruk slik at fellesarealet kan brukes til større arrangementer i og utenfor ordinær skoletid.
- Funksjonelle spesialrom (mat og helse, kunst og håndverk, naturfag og musikk) som både fysisk og praktisk også vil være gode arenaer for kulturskole og ungdomsklubb, samt gi muligheter for sambruk med aktiviteter for hele befolkningen på ettermiddags og kveldstid.
- Egne definerte områder, med mulighet for skjerming, tilrettelagt for elever med særskilte behov.
- Eget definert område for SFO med kjøkken/spisested, enkel adkomst inn/ut av bygget, samt tilfredsstillende lagermuligheter. Dette må ligge i tilknytning til små skoleavdelingen. Det er viktig å ta høyde for at dagens organisering av skoleuka for de laveste klassene kan bli endret. Også det tettstedet hvor en eventuell fremtidig skole ikke plasseres, må ha arealer for- og tilbud om SFO.
- Et sentralt plassert bibliotek som ivaretar funksjonene som både skolebibliotek og folkebibliotek.
- Idrettshall i umiddelbar nærhet til skolen.

Uteområdene/skolegården:

Tidligere omtalte Forskrift for miljøretta helsevern i barnehager og skoler er av fra Helsedirektoratet fulgt opp med en "Veiledning og god praksis" Selv om dette er gitt som anbefalinger, mener Krøderen Velforening at denne veilederen må være retningsgivende dersom Krødsherad skal prosjektere og bygge en ny skole. I § 9 gis blant annet anbefalinger om størrelser på- og utforming av skolens utearealer:

"Skolenes utearealer må være trafikksikre og by på muligheter for fysisk aktivitet, men også sosialt samvær, rekreasjon og hvile. Disse hensynene bør ivaretas allerede ved gjennomgang av reguleringsplan og valg av beliggenhet for skolen.

Utformingen må fremme lek og motorisk utvikling, stimulere til egenaktivitet, men også til organiserte aktiviteter bl.a. i undervisningen. Alle elever må kunne bruke utearealet. Det foreligger generelle anbefalinger om minimum nettoareal per elev på 50 m² justert etter skolestørrelse og beliggenhet For nye skoler er anbefalingen (ref. rapport fra IS-1130/ 2003):

- *Færre enn 100 elever samlet minimumsareal ca. 5000 m² .*
- *Mellom 100 og 300 elever samlet minimumsareal ca. 10 000.*
- *Flere enn 300 elever samlet minimumsareal ca. 15 000 m² med tillegg på 25 m² for hver elev over 300.*

Areal i seg selv er ikke nok til å ha et tilfredsstillende uteområde. Variert tilrettelegging og organisering av bruken av arealene er minst like viktig. På skoler med mindre areal enn anbefalt norm vil dette være spesielt viktig. Tilleggsareal i rimelig nærhet, som f.eks. idrettsanlegg, skog og utmark, som skolen disponerer i skoletiden, vil normalt kunne regnes med i arealet. Avhengig av skolestørrelse og tilgjengelig areal, legges det til grunn at det tilgjengelige utearealet uansett må gi elevene mulighet for følgende funksjoner:

- *Rom for utøvelse av allsidig og variert fysisk aktivitet.*
- *Rom for ulike typer sosial/trivselsfremmende aktiviteter.*
- *Rom for å tilegne seg ny kunnskap og utøve virkelighetsnær læring.*

Skoledagen bør organiseres slik at elevene sikres god tilgang til apparater og aktivitetsområder. Dette kan eksempelvis gjøres ved å regulere tilgangen mellom trinn og klasser, eller ved at uteområdet disponeres i ulike tidsrom. Anbefalingen gjelder alle skoletyper, men det anses som viktigst at kravene ikke fravikes i de laveste skoletrinnene. Dette fordi de ikke i samme grad som elever ved ungdomsskole og videregående opplæring kan benytte andre anlegg i nærheten av skolen."

I 2019 utarbeidet NMBU (Norges miljø- og biovitenskapelige universitet) en rapport på oppdrag fra Helsedirektoratet og Utdanningsdirektoratet: "Uteområder i skoler og barnehager - Hvordan sikre kvalitet i utformingen":
http://www.skoleanlegg.utdanningsdirektoratet.no/uploads/Artikler_vedlegg/Uteareal/nmbu-skolerogbarnehager-spreads-web.pdf Denne rapporten presenterer oppdatert kunnskap som munner ut i nye anbefalinger for innholdskvaliteter og arealstørrelse på uteområder i skoler og

barnehager. Et hovedfokus er hvordan uteområdet kan bidra til barn og unges helse, trivsel og fysisk utfoldelse. Krøderen velforening forventer at Krødsherad kommune bruker denne rapporten aktivt i sitt arbeid. Rapporten anbefaler blant annet at bruk av tilleggsarealer som hovedregel bør unngås, og at det kun er en nødløsning når uteområdet er for lite. Et slik tilleggsareal bør primært ligge i direkte tilknytning til eksisterende uteområder, og bør ikke ligge mer enn 200 meter fra skolen.

I 2020 ble Steinkjer skole, ved en avstemning, kåret til Årets skolebygg, i skarp konkurranse med Flesberg skole. Nominasjonsjuryen la blant annet vekt på:

- Steinkjer skole har løst koblingen mellom inne- og uterom på svært gode måter. Rause uteområder gir som sådan en variert park for hele byen.
- Utformingen av utearealene er gjort med tanke på de forskjellige aldres behov, og området er innrettet med avskjerming og trygghet for de minste barna og utfordringer og full aktivitet for de eldste. Utearealene brukes av lokalbefolkningen om ettermiddagen og kvelden og fremstår like mye som en nabolagspark.

Krøderen Velforening mener følgende kriterier må vektlegges ved planlegging av uteområdene:

- En skole må ha gode naturlige skiller/soner mellom ungdomsskole og barneskole med naturlig flyt mellom områdene. Områdene må ha ulike aktivitetsflater som er tilpasset ulike aldersgrupper, som videre sikrer at mange kan være i aktivitet samtidig. Det er særlig viktig å ivareta 5-10 kl og deres behov for varierte aktiviteter. Rapportene vi har henvist til kommer med helt konkrete anbefalinger til disse aldersgruppene, samt viktigheten av gode aktivitetsarenaer for å skape trivsel, mestring, inkludering, samt forebygge mobbing.
- Det må være områder for ballspill, småbarnslek, klatrestativer/apparater, sandkasser og husker. Slike områder er helt sentralt både for egenorganisert leik, fysisk aktivitet og i undervisningssammenheng.
- Det må være mulighet for skileik, aking og annen vinterleik i umiddelbar tilknytning til skolen. Elevene må kunne drive de nevnte vinteraktivitetene i friminuttene og undervisning uten at de må ha følge av en voksen for å krysse vei.
- Det må være rolige soner hvor elevene kan trekke seg tilbake i leik. I tillegg må det være rolige soner hvor de eldre elevene kan henge og prate.
- Gode og sikre sykkelområder som strekker seg ut i tilleggsarealene.

Tilleggsarealer (Arealer bortenfor skolens utearealer, men som skolen og elevene kan disponere og har enkel tilgang til):

- Strand og vann som trygt kan nås for barna i følge med voksne.
- Store varierte skogsområder i sikker gangavstand, slik at de kan nås for undervisningsprosjekter, opplevelser og utflukter

Trafikksikkerhet

Krødsherad kommune er sertifisert som Trafikksikker kommune. Godkjenningen er et kvalitetsstempel for godt, målbevisst og helhetlig arbeid med trafikksikkerhet. Det gir også klare føringer for utformingen av skoleområdene.

- Trygg skoleveg helt fram til inngangsdøra for de elevene som går/sykler til og fra skolen.
- Trygge, oversiktlige og regulerte av- og påstigningsplasser for elever som benytter skolebuss.
- Definererte soner hvor privatbiler kan stoppe for av- og påstigning av passasjerer.
- Tilstrekkelig parkeringskapasitet ved arrangementer på skolen.

Oppsummering:

Krøderen Velforening er av den oppfatning at de overnevnte kriteriene og kjennetegnene ikke innfris i tilstrekkelig grad ved det alternativet som ble presentert på innspillsmøtet for kommunestyret 28.01.21, der foreløpige tegninger av ny samlet skole med beliggenhet på Noresund ble lagt fram. Vi ser svært begrensede muligheter for at en god skole etter de kriterier vi har legger til grunn, kan bygges på denne tomten uten store og svært kostnadskrevende tiltak. Vi ønsker derfor at andre plasseringer, både på Noresund og på Krøderen, vurderes for å finne det som vil være det beste skolealternativet. Dersom valget imidlertid står mellom å legge en ny skole på det ene av de to tomtearealene hvor dagens skoler er plassert, er det vårt klare syn at Krøderen peker seg ut som det klart beste alternativet. Det kan være betimelig å minne om kulturminister Abid Rajas påstand ved åpningen av Kryllingparken 27.06.20: "Kanskje den kuleste skolegården i hele Norge."

Dersom det ikke er mulig å innfri de momentene som er beskrevet ovenfor, er Krøderen Velforenings syn at det er bedre å fortsette med to skoler i kommunen.

Øvrige betraktninger.

Krøderen Velforening mener økonomien er en viktig faktor. Det er viktig at vi ikke setter kommunen i en posisjon som gir oss lite handlingsfrihet i fremtiden. Kommunen har store planer og visjoner for fremtiden. Dette krever god økonomi. Kommunedirektøren har i tidligere sak invitert kommunestyret til å ha en oppfatning om hva som er den økonomiske bæreevnen til kommunen. Krøderen velforening forutsetter at disse vurderingen vektlegges i skolesaken. Ett alternativ kan da være å rehabilitere dagens skoler. Det er viktig at kommunen ikke drastisk øker skatter og avgifter utover dagens nivå, samt at man har økonomiske rammer til å utvikle begge tettstedene slik at det også fremtiden vil være attraktivt å bosette seg der.

Ett av målene i kommuneplanens samfunnsdel er at Noresund og Krøderen skal være levende og innbydende tettsteder med gode primærtilbud og aktivitetsmuligheter for både innbyggere og besøkende. Om skolestruktursaken ender med nedleggelse av en av skolene, er det viktig at det tettstedet som ikke får beholde sin skole tas godt vare på. I et vedtak om skolestruktur må dette tydeliggjøres og løftes, og det må inneholde en forpliktelse om at det settes av tilstrekkelig ressurser for å kunne gjøre det. Utviklingen må planlegges i tett dialog med befolkningen, representert ved velforeninger og andre aktuelle instanser.

Det har nå oppstått en stor splid i bygda på grunn av skolesaken. Vi mener en av løsningene for å samle bygda kan være at vi fortsetter med to skoler. Veldig mye ligger til rette for en veldig god skole på Krøderen med Kryllingparken, idrettshallen, kunstgressbane, langrennsløyper, akebakker, skileik, railpark, skogsområder og variert terreng, samt et skolebygg med god og solrik beliggenhet.

Krøderen 20.02.2021

For Krøderen Velforening

Geir Bottolfs/leder